ԱՐԵՎԱԲԵՐ

ՈՒՄՈՒՐԸ ՏԻՆԻՑ

ՎԷ ԻՒՄԻՑԷ ՎԷ ՓՕԼԻԹԻԳԻՑԷՑԷ ՏԱՒՐ ՂԱԶԷԹԱ ՏԸՐ

Աչեւտաբեր հէր ասլր կիւնիւ ճէշդր օրուճուր։ Սէճէլիյի փէշին 1 ½ վէ ալթը այլորդր ¾ մէճիտիյէ, վէ ճուտսխսի 30 փարայա տդրր։ Ղազէթայա տէրճ իչինը կէօնտէրիլէճէ թահրիրաթի վէ ապօնէ եազդլմազ իչինը մէքթուպ վէ ապհէ Իսթանպօլտան Ա.մէրիքան խանընճտա Մր. կրին իտարէճէ կէօնտէրիլմէլի ոլր ։

ՀԱՅԵՐԷՆ ԹԻ.

ԻՍԹԱՆՊՕԼ. ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 25. 1881.

Ն°. 43

ՄԷՎԱՏՏԸ ՄԻՒՆՏԷՐԻՃ

Ինճիլին սէմէրէսի ։ — Հիւբիւմէթ վէ ախլագը համմատ ։ — Ձէնէրալ կարֆիլտին վէֆաթը միւնասէպէթիլէ իրսատ օլունան պիր նութգ ։ — Միւնէվվէր ։ — Կօրնօա գանալը ։ — Թահիհ ։ — Իլան ։ — Իլան ։ — Երուսաղէմին մուհասէրէլէրի ։ — Տէհզէթլի պիր ճինայէթ։ — Թալաւտան պիր մէքթուպ ։ — Փօլիթիգա հաւատիսի ։— Մալիյէ վէ Թիճարիյէ ։

ԻՆՃԻԼԻՆ ՍԷՄԷՐԷՍԻ

ՕԳԻԱՆՕՍԸ քէպլերին ճէհնաւպ ճիհէթինաէ վադի օլաւպ Փիճի աստալարը աէնիլէն վէ անճագ 80 գըլիաընտա սէքէնէ պաւլունան 220 գաաար ուճագ աստալար վար ոլըր։ Պաւ աստալարըն սէքէնէսի 46 սէնէ ագաէմ սիւնեաստա լինան էթի եէյէն վահչի գաւմլար ալաստընտա էն ղաստարը իսիլէր ։ Պունլարըն միգտարը 200,000 նուճուս գաստար իսի, վէ հիւքմտարլարը սինին պիւլուդէ վասըլ օլալըտան պէրու 872 լինան էճինաէն եէմիչ օլաուղունու իճթիճսար իլէ սէօյլէմիչ իսի ։ Իլը սէճա օլարագ Ինկիլիզ միսիոներլերի 1835 սէ մէղքիւր աստալարա կիմսիլէր ։ Պիր գաչ սէնէ սոնկրա օլ աստալարըն սէքէնէսի պիր միսիոների վէ եէրլիլէրաէն եէսի նէճիր Բրիսթիյանը գաւմլ իլէ էթլէրինի եէսիլէր ։ Լաքին չիմսի օլ աստալարաա 102,384 նուճուս Բրիսթիյան ուսուլու իւղրէ իճրա օլունան իսդաէէթ կիսէրլէր, օրտաա 1,132 իսդաէէթխանէ, 1,405 վիրչ, 2,252 խոճա վէ 36,019 չաիրա վար ոլըր ։ Վաիզլէրտաէն 1,044 նէճիրինին մաայէնը եէրլիլէր վէրիրլէր ։ եէրլիլէրին լիսանը իչինն հուրուճաթ իհտաա, վէ իլմի սուրճ վէ լուղէթ քիմսագը թէէլիճ վէ թագ ու նէչր օլունմուչ ուսուլ ։ Թէքմիլ Բիթսագը մուդաաուէս վէ խայրը բուհանի քիմսագլար վէ աէրա քիմսագլարը օլ լիսանա թէրճիւմէ օլունմուչլար ոլըր ։ Մէղքիւր աստալարաա չիմսի մունթազամ հիւքիւմէթ վար ոլըր, վէ վահչիանէ սաէթլէր լուղ օլունմուչլար ոլըր, հէմտէ չօփ էյի խաաճյեթլէրի օլան օլ գաւմ մահվ օլմագ թէհլիւքէսինաէն չիմսի ազաա ոլըր ։ Քէզալիք եէվմի մուդաաուէս հիւքմէթլէ հըճրզ օլունմագաա, վէ թէզէվվիւճ վճաք վէ մուդաաուէս թաւմաւմագաա ոլըր ։ Իչլէ ինճիլին 46 սէնէլիք պիր սէմէրէսի ։

ՀԻՒԲԻՒՄԷԹ ՎԷ ԱՅԼՈՂԸ ՀԱՄԻՒՏ

Հիւքիւմէթին թէչէքքիւլիւնաէն մագսաա վէ հիւքիւմէթաէն պէչքէնիլէն լըզըմէթ նէ օլաուղունա տաիր մուխթէլիֆ մէմլէքէթլէրաէ մուհաթէլիֆ վէ ախլագ ու սաաաէթլէրի պուլունմագ ուզէրէ հէր պիր մէմլէքէթ կէնտի վաղթինէ գէօրէ իչինտէ եաղըլմագ ուզէրէ գանունլար վէ ղաիտէլէր թէսիս էթմիչլէր ։ Պաղը մէմլէքէթլէրաէ թէպաայա չօճուղ նաղարը իլէ պագըլըպ, հիւքիւմէթին թէպաասընը չօճուղ կիսի պայըրմասը լազըմ օլտուղու զանն օլունուր, վէ պիր հիւքիւմէթի թէպաասը իչինն նէ գաաար զիյասէթ չէյ եաւմա, օլ գաաար էյի պիր հիւքիւմէթի աաա օլունուր ։ Տիկեր մէմլէքէթլէրաէ հիւքիւմէթի թէպաասընը պաշպալարըն զաար ու թէհաահիսինաէն մուհաֆազա էտիպ, օնլարը քէնտի իհթիյաճլարընը իսդէհսիքլերի կիսի թէսվիյէ էթմէկէ ազաա պրազմագլա վաղիֆէսինի իճրա էթմիչ աաա օլունուր, վէ թէպաասընըն ուսմուրը խաուֆսուզէհինէ էն աղ միւհաահիճէ էտէն ուսուլը հիւքիւմէթ էն էյի ուսուլ սայըլըր ։ Պաղը մէմլէքէթլէրաէ հիւքիւմէթի քիւլհէյէ սահի հաքիմ օլուպ քիւհէյէ իսդէճիյի կիսի իտարէ, վէ քիւհէ վահիճայիյէ աաէմլերին մէնաֆիի բուհանիյէսինէ սահի նազարէթ էտէր, Պաղը մէմլէքէթլէրաէ սահի հիւքիւմէթ վէ քիւհէ եէքսիկերինաէն այրընընը օլարագ, վէ հէր պիրի քէնտի մէնաֆիի ճհամանիյէսինին մուհաֆազասընա, եանի քիւհէ մէնաֆիի բուհանիյէ վէ էպէճիյէնին, հիւքիւմէթ սահի մէնաֆիի ճհամանիյէսինին մուհաֆազասընա պագար ։ Քիւհէ սընըֆ բուհանի մէսէլէլէրաէ հիւքիւմէթին միւսահէճէսինաէն ազաա օլաուղու հալաէ քէնտի վաղիֆէսինի տահա էյի իճրա էտէճիյի կիսի, հիւքիւմէթ սահի սընըֆ ումուրը ճհամանիյէսէ քիւհէսինին միւսահէճէ ու թէէսսիսինաէն ազաա օլաուղու թագիրէ քէնտի վաղիֆէսինի տահա էյի իճրա էտէճիյիը ։ Լաքին պուճունա պէրաբեր հիւքիւմէթի ճհամանիյէ իլէ հիւքիւմէթի բուհանիյէ եէքսիկերինաէն քէտմիլէն վէ ֆիիլէն միւնգաթի օլամագլար ։ Քիւհէ քէնտի ումուրը բուհանիյէսի իլէ մէչղուլ օլաուղու սընըֆտա հիւքիւմէթի քիւհէսինին հուգուգունու մուհաֆազա էթմէկէ պօրճլու տուր, վէ հիւքիւմէթ քէնտի մէմուրլույէթի ճհամանիյէսինի իճրա էթմէկի սընըֆտա քիւհէսինին էտասը օլան գաւամինի ազիմէի ալըգլույէլի նազարտան տուր էտմէզ ։ Պիր հիւքիւմէթ ալըգլըը համիաէ էտասընը թէրք նահսո թահդիր էտէրսէ, ան աէրէճէտաէ թէրագգիյէ վասըլ օլմադ ։ Պիր հիւքիւմէթ հագիգի ազամէթ ու սաաաէթինն պալասընա վասըլ օլմագ իչինն եալընըզ ալիմ թէպաալարա ասկիլ, էվսաֆ վէ ախլագը համիաէ ասհապը օլան թէպաալարա մունիք օլմալը տըր ։

Մէչհուր Իսթանպօլ Միլլ հիւքիւմէթինէն պէյնէլիլէն խըզմէթլի չաւ սուրէթիաէ թային էտէր. «Հիւքիւմէթինի վաղիֆէսի սաէմլէրին եէքսիկերինաէն կէօրէպիլտիքլէրի աէճա ու սաաաէթի միւնգին մէրթէպէ արթըրմագ վէ քէտէրլերի միւնգին մէրթէպէ ազալթմագ սընը» էֆէնտաը նասընն, ախլէլերին, ճէմաաթլընը վէ միլլէթլերին սաաաէթի ախլագը հաաէնէ իլէ իզահյաա պուլաուղաւ, վէ օնլարընն աէճալէթ ու վէրիլճանիյէթլերի ախլագ պօղազլուղաւ նէթիճէսի օլաուղու աշիքաը խոյինաէն խաթխալ օլունուր քի թէպաասընըն մէնաֆիի ճհամանիյէսինի դայընմագ մադսաէնաէ օլան հիւքիւմէթ սաէմլերին սպրաղը նէճհանիյէլերինի միւնգին մէրթէպէ աէճ իլէ թէպաասընը ախլագը համիաէ թարիգինէ սեվգ էթմէկէ չալըշմագա պօրճլու տուր ։ Տիկեր պիր միւելլիճ չէօյլէ աէմիչ սիր. «Էն գաւվէթլի միլլէթին պիլէ պիլթիւն գաւվէթլի քէօթիւ սաէմլէրի քէօթիւլիւք իլէէթէքտաէն մէն էթմէկէ քաճի աէյիլ սիր, պաւ էճհլաէն քէօթիւլիւյիւ ազալթմագլընը պիրճհիք չարէսի քէօթիւլիւյէ մէյյասլ սաէմլերին սայըսընը ազալթմագ սընը ։» Պինաէն ալէյհ սուբէնսիչ օլան պիր հիւքիւմէթ հալընըզ քէօթիւ սաէմլերին մաղարրաթընը մէն էթմէկէ աէյիլ, անճագ սաէմլերի քէօթիւ օլմագտան հըճզ էթմէկէ պագմալը, վէ սաէմլերին ախլագը համիաէսինէ պէօյիւք թէէսիրլերի օլան չուք իւչ վաահիճալարա, եանի աէճ, էճաճ վէ ֆէնէրպէրին ահվալընա սուբէթի մահասուսաէ սիդդաթիլէ էթմէկէ սիր ։

Ա.խլագը համիաէ սահիպի օլան չէհրիլէը ախլագը համիաէ վէ էֆքարը միւնէվվէրէ իլէ միւղէյյէն սիլէլէր պաղչէլէրինաէ հասրլ օլան խօշդուդ չիչէքլէր սիրլէր ։ Տէրդիէթ վէ ախլագը համիաէ սահիպի օլան մուաւիմլիկը թահթը իսդաբէսինաէ պուլունան մէքթէպլէր աէվլէթին միւհիմճ օլաուղու թէրպիյէլի վէ ճաղիլէթլի կէնճլերի մէյսանա կէթիրիրլէր ։ Տինաաը վէ խայրխահ քիւհէսէլէր ճէհմաաթը էյիլիքաէ վէ ճաղիլէթաէ սաղլայարագ վէ ծնլարը քէօթիւ խասլարտան սագընաըրագ պիլէթին թէրագգի ու սաաաէթինն պալասընա մունիք օլմագ իչինն մուալլիմլէր թէրագգի ու սաաաէթինէ եաբաըմ էյիլէսի սիր ։ Հիւքիւմէթ պիլթիւն գաւվէթլի օլարագ աուբէնսիչ օլան հէր հիւքիւմէթ պիլթիւն գաւվէթլի էյիլէսի, խաուֆսուա մէքթէպլէրը վահիմասյէ, կէնճլերին գալպլէրինէ ախլագը համիաէ թէօխաուֆլուը էքմէյէ վէ ծնլարը ճաղիլէթաէ թէրպիյէ էթմէյէ սայ ու գայրէթ էթմէկլի սիր, Պիր հիւքիւմէթ պաս մագսաէ վահիճ օլմագ իչինն մուալլիմլէր ինթիխապը էտնաաէ ծնլարընն եալընըզ գաալիյէթլերինէ աէյիլ, ախլագը համիաէլերինէ սահի սիգդաթ էթմէկլի սիր ։ Հիւքիւմէթ միլլէթին միւհիմ ագսամընա պիլէ կէնճլերին գալպլէրինէ սիդդաթլի օլան կէնճլերի Ա.լլահա հիւրսէթլէրի օլմայան, մինասրլըգը խոյինդա էտէն, մէքրուհ սէօզլէրի սէյլէն, խոսաղին վէ պէահուչ վէ քէնտի ագլընը նէճհանիյէլերինէ էսիր օլան քիմսէյէր էլինէ թէզիմ էթմէկլի սիր ։ Միլլէթին կէնճլերինի պէօյլէ քիմսէլերէ թէսլիմ էթմէք միլլէթէ գարը խոյանէթ սիր ։ Եիւքսէք իլմ վէ մէհապէթի ագիմէ ախլագը համիաէ եէրինի թաւթամագ ։ Քէօթիւ ախլագ սահիպի օլան պիր մուալլիմ հէր նէ գաաար ալիմ օլաա, օնաան թէէսիրի սահի օլ գաաար մուդիրը վէ միւֆսիս օլաւր ։

ՁԷՆԷՐԱԼ ԿԱՐԹԻԼՅԻՆ ՎԷՖԱԹԸ ՄԻՒՆԱՍԷՊԷԹԻՑԼԷ ԻՐԱՏ ՕԼՈՒՆԱՆ ՊԻՐ ՆՈՒԹԳ

(Ձէնէրալ կարֆիլտին ապին օլաւնուաղաս կիսնաէ, եանի սեպ. 14/26աա, Լօնտրանըն ուղաս քիւհէսէլերինաէն պիրինաէ իճրա օլունան պիր մահէմմ բէսմինաէ, ինկիլիթէրրանըն էսիհսագօվալ քիւհէսի

բէխսի օլան Քէնթէրպուրի սերիխպօ-փօսու աթիաէքի նուէթգու իրատ էթ-միշ սիր ։)

«Բրիտանիայան ատօմլարըմ, պու մաթէմ կիւնիւնաէ, եանի ճիւմլէմիզին փիքր ու թէտավվուրատնու մէշղուլ էտէն հիւզնէ-կիզ մէնզարէտէն փէք ուզագ օլան պու փայխամաթ իչիւն տախի մաթէմ կիւնիւ օլմուշ պու կիւնաէ, պիր գաչ սէօզ սէօյ-լէմէք պանա վամիպէի պիմիմ օլմուշ տուր ։ Հիւզնէնիկիզ ճէնաղէ ալտըը պիզ-ատէն պինէլրճէ միլ ուզագ պիր եէրատ իճրա օլունմագտա իսէ տէ, պիպէ եագըն պիր գապրիխթանտա իճրա օլունտա իսի պիր գապրիխթանտա իճրա օլունա իսի պիր գաղրիխթանտա իճրա օլունա իսի պիր գաղրիխթանտա իճրա օլունա իսի պիր գաղ

գընալտա վէնետիքաէ թէճիմիւ էաչն ճօղրաֆիան մէճիսի քէպիրինաէ պիր նաւթգ իրատ էաէրէք գանալըն թագրիպէն 1800 ական էվվել իսիէրաթօր Ներոն էնրի իւէ թային օլանան խաթի իւզերինաէ աչըլաճաղընը պէյան էթմիշ պիր ։ Գանալըն ատրինէյի վէ էնվիկյի Սուէյիչ գանալը ատրինէյի վէ էնվիկյի գատար օլաճագ , եանի գանալ 26 գատմ ատրինիքաէ վէ 86½ գատմ էնվիկյաէ քիւչատ օլանաճագ տըր ։ Ամերիքայի ատնիկնատն փերէյէ , իւզերէ եափատ իսթանպօլա կէլէն ապինէլէր եանանխաթանըն ճէնուզ թարաֆընատն կէչմէքտաէն իսէ կորնթոս գանալը թարիգիյէ կէտիքէլերինաէ 185 միլ եէր գատանաճագլար տըր ։ Սոն ական էնէլէրատ եանանխաթանըն թիճարէթի չօգ արթմըշ տըր ։ 1850 ականտաէ եանանխաթան պանաէրատընը համիլ օլան անճագ 1050 կմի վար իքէն չինոլ ճէման 6,135 կմի վար տըր ։ Կորնթոս գանալընատն կէչէն կմիլէրատն պէ՛ հէր թանէլտաօ եիւք իչինէ պիր ֆրանգ , հէր եօլճու իչինէ պիր ֆրանգ միւրուր բէամի ալընաճագ տըր ։ Րիվայէթէ նավարէն գանալը քիւչատ էաէն չիրքէթ սարթ կթատիյի մէպլաղա պէտէլ մէգքիւր բէամ իւէ կյի հասըլտթ ալապիւէճէք տիր ։

Գատիմ վագըթտա կորնթոս պէրզախը տաիմա թիճարէթէ պիր էնկէլ ատյիւ թանըլըճ իտի ։ Թարիխի Միլատտան 625 ական էվվել կորնթոստա 40 ական հիւքիւմէթ սիւրէն փէրիտաոր նամ ճէպպար թարաֆընատն իւք ապիա օլարագ մէգքիւր գանալըն քիւչատընա թիչէպիւս օլանտաւ ։ Օլ վագըթ կորնթոստաքի վիւէթ քեհանիներէ գանալատան կէչէն եօլճուլար կորնթոս վիւէթտանիէրինի կէպիւ հէտիյէ թագտիմ էթմէկ իչինէ կորնթոստա արամ էթմէյէճէքլէր տէյիւ գօրգուպ իւտհէտրըն միւտաախէսինէ միւրաճաատ էթտիւէր , վէ կէօյա գայալարտատն գան ագըտարագ ամէնէյի գօրգուճթտաւլար ։ Գլօախա , կալիգուլա վէ Ներոն նաման Բօմա իսիէրաթօրլարը տաիմ պու իչի պաշա չըգարամտաըլար ։ Պէօյլէճէ կէրէք իսթիգտաատթը պաթըէ սէպէպինաէն վէ կէրէք միւքէմմէլ մաքինալար պուլունմատըգընատն գանալ քիւչատ օլանճաըլ , վէ պու էմրի ապամ թէրագգի տարը օլան տարը հապըրա մահփուզ գալընըչ իտի ։

Գանալընն էմրի քիւչատընա սեպ. 9/21 տէ իսթիտար օլունտու ։

ԹՈՍՀԻ

Աէնտաթերին 54 նաւմէրօլու նաւսիպինին 135 ահրիմէպինաէ իչիւնճիւ սիւթունաւն աչաղըտան հիտապ էաէրէք օնալթընճը տատըրը « եիւզ միլ եօլ » օլաճագ եէրաէ սէհվէն «եիւզ միլիօն եօլ» եաղընմըշ տըր ։

ԻԼՈՆ

Ամերիգան իսանը գաւրպինաէ վագի միճէպլիտատնէյաէ էհվէն ֆիլաթըա հէր նէվ ճիւա եափընըզը , վէ մէգքիւր միւճէպլիտանէյաէ իսթիսնի մատատէլէրին ալընըզը վէ ճիւլէրին կիւչկյսի ճիհէթիյէ էհվալինին բուպլիգէթինէ լայըգ օլաուզտա իւան օլանաը ։

ԻԼՈՆ

Ատէն Մարաչը , սինին 35-40 , պօյու վէ պէտնի օրթա , կէօզլէրի ատա , սաչը սկտա, պըճայընըզը գաւրմաչ, գօլարընատա համիլիք նիչանը օլաւգ սէնատթը քէտանի չալընագ օլան Մահմուտան ֆաչէրն նամ քիտաէ թարիխատն պէչ պուչուգ սէնէ գատար ազաէմ վաթանընատան միւֆարէզաթ էյլէմիչ վէ պիր պուչուգ սէնէ ռօնկրա Ատանատա օլաուզտա իչիտիլիչ իսէտ , օնատան պէրաու նէրէտէ օլաուզտանատն պիր խաապէր ալընմամըշ տըր ։ Մէրգուճ ֆաչէնէ հագգընատա պիր քիտէնէյին մալիւատթը վար իսէ , եա ռօզրաւատան պիզէ պիւտիրմէյի վէ եա Աւետաթեր վաթթատը իւէ պէյանէ հիմմէթ պաչյաւրմատը լիճա օլունաը ։

Մ. ՑԿՌ. ԳԱՆՉԱՊՏՏԱՆ

Մարաչ , սեպ. 15 , 1881

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻՆ ՄՈՒՀԱՍԱՐԵԼԷՐԻ

Երուսաղէմ չօգ ապիա մուհասարէ օլանմազ վէ ապէշմէկլէր էլինէ ապէշմիշ ապար ։ Պու չէհրին ինչասը զէմանը պիզէ մալուճ ատյիլ տիր , լաքին Երուսաղէմ ինչա օլանտաւգատան ռօնկրա պիր չօգ մուհարէպէ վէ մուհասարէյէ հատթ օլմազ , վէ չօգ քէրրէ թախթիպ վէ թամիր օլանմազ տաւ , վէ չիւտկէ եօգ տաւր քի պու ինգիլտաթէ ու թէպէտապէուտի ատպէպլէյէ չէհրին չիմինքի գէմինի սաթհը պագը եէրաէ էաքի գէմինի սաթհընատն օթուզ գաատմ գատար եիւքսէք տիր , վէ վագթիյէ չէհրի ապգըբրիս մուհթէմէմի գըսմէրատ թագտիմ էաէն ատրէյէր չիման թօփրագ իւէ վէ եըզընթըտար իւէ քեամիլէն ռօլմազտար տըր ։ Երուսաղէմին մուհասարէ վէ վագթ օլանտաուզտա թարիխէլէրին էքսէրիսի պիրատ պիքր օլանմազտար տըր , լաքին Մակաբայէվիէր վէ ռօն Սեվեհկոպուտար պէնընտատ մուվագգաթէն մուհասարէ եափատ վագթ օլանտաուզտա թարիխէլէր պիքր օլանմամըշտար տըր ։

Բրիտտատան էվվէլ	
Յեսու	1425 տէ
Դաւիթ	1048 տէ
Սիտաք	974 տէ
Յովաս	839տտ
Աչարիէր	771 տէ
Փարաւոն Նեքաւով	610տտ
Նաբուգոդոնոսոր	587 տէ
Պաղտէոս Սոդէր	520 տէ
Անտիոքոս Եպիփան	170 տէ
Պռնդէոս	63 տէ
Կրաոս	54 տէ
Հերովդէս	37 տէ
Բրիտտատան ռօնկրա	
Տիտոս Վեսպասիանոս	70 տէ
Ադրիանոս	135 տէ
Խոսրով	614 տէ
Հերակլիոս	628 տէ
Օմար խալիֆա	637 տէ
Սելճուգի Թուրքէր	1078 տէ
Կոնֆրատ տը Պուլեօն	1099տտ
Սալահէտտին	1187 տէ
Թուրքէր	1217 տէ
Սալիպուն	1229տտ
Թուրքէր	1244 տէ
Սէլիմ	1517 տէ
Պոնափարթ	1799տտ
Մէհէմմէտ Ալի	1832 տէ
Թուրքէր	1840տտ

Երուսաղէմի մուհասարէ էթմիշէր տիր։

ՏԻՀՇԻԹԼԻ ՊԻՐ ՃԻՆԱՅԻԹ

Օգոստ. 27 կիրակի կիւնիւ ռապահէտյընն ռատթ իքի բոտատէլէրինաէ Մարաչընն չարգ թարաֆընատա ռէքիզ ռատթ մէտատէ վագի պէօյիք Նաճար նամ գարիյէտ Մարաչը միւհէգգիմ փարլագեան Սարգիս ապանըն խանէպինէ իքի Քրիսթիյան միւռաֆիրլէրէ թատմ չըգարըր , վէ էռնալ թատմատա օնլարա նէրէյէն կէլիպ նէրէյէ կիթապիքէլէրինի միւռաէլ էտէր ։ Միւռաֆիրլէր անռատըլ Ուրֆատը վէ թաչընը օլտուգլարընը վէ պիր ռա էվվել Մարաչատն պէհէռնիյէ իչէմէյէ կիթապիքէլէրինի , լաքին օրատտա իչ պուլտունտուգլարընատն թէքքար Մարաչա ավէտ էթմէքաէ օլտուգլարընը խապէր վէրիրէր ։ Պունուն իւզերինէ խանէ ռահիպի եօլլարընն մուխթարալը օլտուզտա նու վէ պիր ապ էվվէլ պագը քէօյլիւլէրին Մարաչա կիթմէք իւզրէ եօլա չընգալընըր միւռաֆիրլիյէրինէ պէյան իւէ եալընըզ կիթմէմէյէրինի թավսիյէ էտէր ։ Միւռաֆիրլէր պէհէռնիյէն պէրու ռէօրթ ֆիւրա արգատաչ իւէ հէյլէֆլէրինի , վէ օլ ֆիւրալէրին քէօյ չէչմէմի պաչընտա էքմէք եէմէքաէ օլտուգլարընը ռէօյլէրէր , վէ պիր ապ էյլէնմէքաէն ռօնկրա գալընըզ կիսէրէր ։

Ֆիւրալէր տաիմ օլ Քրիսթիյանլարընն արգատաը ոըրա եօլա չընգարըլար ։ Հէման օլ կիւն վագար ախշամը Պէհէռնիւի պիր Մուսուլման մուգատտիմա չալտընրմընզ օլտուզտա մէրքէպինի Մարաչ քէօյէրինէն պէրինատ պուլատ Պէհէռնիյէ կիթմէք իւզրէ Նաճարա կէչիր , վէ Փարլագեան Սարգիս ապանընն խանէպինէ էնիպ պիրատն պիրէ էվ ատհալինէ խիթապէն , «Քէօյէն պիր պուչուգ ատաթ մէտաֆէտ Գալեան օլուզընտա իքի մագթուլ կէօրմեսի, եէնի էօլմեյուրլիմիզ խաթ , վէ օրատան եարըմ ատաթ աչաղըտա ատօրթ ֆիւրա թէկըզէ կիտէյօրլար խաթ ։ Գաթիլէր օլ ֆիւրալէր օլմալը տըր» տէր ։ Օլ զէման էվ ատհալի պուտ մագթուլատընը քէնտի խանէպինատ միւռաֆիր օլան էրմէնիլէր օլտուզտա տիւչինիւէ թէխմիճի էտէր ։ Մագթուլատընն պուլունտուգլարը եօլ ղայէթ իչէք պիր եօլ օլտուզ կիտիպ կէչինէր մագթուլատընը կէօրիւրէր խէ տէ , հիքքիմէթէ խապէր վէրմէյէր ։ Հիքքիմէթ ազալարընատն պիրի քէչիխէթի չարչըտա իչտիր , վէ հիքքիմէթէ կիտիպ ճինայէթ մէճլիսինէ խապէր վէրիր , վէ ճինայէթ մէճլիսի գամէ վուգուտ պուլունտուգընատն եէխինճի կիւնիւ թահգիգի քէչիխէթ իչէն պիր սիվարի կէօնտէրիր։ Օլ կիւնէ տէք էօլիւլէրի գաւրթլանըզ չիւրիմէքլէ օլ տէրէճէ գօգարըլար քի չէրեթ սահիպէզ եօլատան գօգուտատնատն սավուշուրմազ օլար ։ Հիքքիմէթ ակքիպճէ կիւնիւ քէչի իչէն պիր զատթիյէ վէ իքի սիվարի վէ պիր թատիպ եօլլար ։

Թահիպին վէրտիյի տափօրթատն սուրէթի պէր վէճհի ահի տիր ։

«Գաւզաճագ գարիյէճինէն չիմալի չարգ ճիհէթինատ եարըմ ատաթ մուհալատ , եատնի Գալեան օլուզընտա պէգ օլանմազ մագթուլար էտէյքէճի վէ մուտայէնէ ալէթթահմին սէքիզ կիւն էվվէլ գաթիլ օլանմազ օլտուզտանատն կէրէք չէհրէլէրինատ վէ կէրէք զուլֆիկէրինատ վէ սահիր հիչ պիր եէրլէրինատ Իսլամ եա Քրիսթիյան օլտուգլարընա տաիր իշարէթլէրի օլմայըպ գաւրթլանմըշ օլտուգլարը , գաֆիա քէմիքլերի ավլինմիչ , պէյն ագմըշ, վէ պօյունլարը քէօիլիչ օլտուզտա վէ անճագ էլչիճիլէրինատն Քրիսթիյան օլտուգլարը իչհիթճալ օլտուզտա պաղընատ իչտա պիր զըթա բոփօրթ թագտիմ գըլընտը ։

Թաղիպի պէլէթչի

* * * *Մարաչ »*

Մուախխարէն անռաչըլտըզընա կէօրէ ճանիլէր էվվէլա թօփուզ իւէ մագթուլարըն պաչլարընա եա տաիր եէրլէրինէ վուրուպ պայըլթմըշտար վէ ռօնկրա եափըզըզ պօզգունտուգլար ։ Գաթիլէր մագթուլարըն էլչիճիլէրինի ալմազը օլտուգլարընատն պու ճինայէթին ատպէպլի խըրսըզլըգ օլմայըզ , անճագ միւմկինթ վէ մէպհպ ֆաւգընատն իւէրի կէչէն խուռուէթ օլտուզտա զանն օլունտուգօր ։

Լ. ԳԷՈՐԳ ԿԻՒԼԻՒԶԵԱՆ

Մարաչ , սեպ. 5, 1881

ԹՈՒՂԱՏՈՆ ՊԻՐ ՄԻՔԹՈՒՊ

Ամերիգայ գօլէճի մուալիմիչէրինատն Փրօֆ. Ալիքսան էֆ. Պէզճեան պու կիւնլէրատ պու թարաֆը թէչրիֆ պույուրուպ, օն կիւն գաատար Գայասրիյէտ գալտը , վէ իքի վագ վէ իքի նաւթգ իրատ էյլէտի ։ Սեպ. 11 , կիրակի կիւնիւ Մաաթ. ժ.Զ. 26 այէթինի էատսը քէլամ իմթիխազ իւէ Գայասրիյէտ վագ էթտի։ Շէհրատ պուլունմայան պիրատէրլէր միւամէյէ էֆէնտիյի տինլէմէք իչէն ճիվար քէօյ վէ պաղըրատան կէլմիչէր իտի ։ Ալիքսան էֆ. էատսը քէլամընըն էհմիմիյէթինի օլ այէթի իրատ էաէն զաթըն ալտմ վէ հաքիմի մաթլազ օլտուզընատան կէօտթէրտիյի կիպի ճանըն գըյմէթինի տաիմ պէչ տէվիլ իւէ , եանի 1. ինսան Ալլահըն իզզէթի իչիւն խալագ օլունտուզու (էֆս. Ա. 5. 6), 2. ճան իչիւն վէրիլտն ֆիամյէթինի գըյմէթլիյի, 3. Պու տաւնէատտա մէվճուտ օլան հէր չէյին ինսան իչիւն խալագ օլունմազ օլմատը , 4. ինսանըն իմթիրտա էթտիյի ճամալ իւէէր , վէ պու տիւչիւն հալինատ պիրէ կէօտթէրտիյի էսէրլէր, 5. Պու ճիւմլէ իւէ տաւնէտա ինսանըն տրզուսընը թէօքին էտմէտտիյի տէվլէրիյէ իզահ էյլէտի ։

Պու թագրիրէր իւզերինէ վէրտիյի իզահատ ճալիպի տիգգաթ վէ միւէսսիր իտի ։ Մէգքիւր վագը իչտիկնէր Փիլիպպատատն բուհէ իւէ « կէլտէ պագ » տէմէք իչիւն ավտէթ էթմիշ օլտուգարը չիւտհէտնէն միւամէյէ էվվէլա Պաղըրատան կէլմիչէր իտի ։ Ա. Լիքսան էֆ. էատսը քէլամընըն էհմիմիյէթինի օլ այէթի իրատ էաէն զաթըն ալտմ վէ հաքիմի մաթլազ օլտուզընատան կէօտթէրտիյի կիպի ճանըն գըյմէթինի տաիմ պէչ տէվիլ իւէ , եանի 1. ինսան Ալլահըն իզզէթի իչիւն խալագ օլունտուզու (էֆս. Ա. 5. 6), 2. ճան իչիւն վէրիլտն ֆիամյէթինի գըյմէթլիյի, 3. Պու տաւնէատտա մէվճուտ օլան հէր չէյին ինսան իչիւն խալագ օլունմազ օլմատը , 4. ինսանըն իմթիրտա էթտիյի ճամալ իւէէր , վէ պու տիւչիւն հալինատ պիրէ կէօտթէրտիյի էսէրլէր, 5. Պու ճիւմլէ իւէ տաւնէտա ինսանըն տրզուսընը թէօքին էտմէտտիյի տէվլէրիյէ իզահ էյլէտի ։

Պու տէֆտա Ալիքսան էֆ. Մապոք ալֆապէ ֆէլճոպ օլան ֆաֆոք պէր ֆէ ա ֆիքրաէթ էօնէրէք օլտուզընատան պահս էյլէտի ։

Իւմի քիւեա , իւմի հիքմէթ վէ հէյէթտէն կէմիրմիչ օլտուզը պէրահին վագիհ վէ ապրին մատատէր իտի ։ Ալիքսան էֆէնտիյին Աւետաթերատ օլան « Իլհամը թատիրի » պէնատէրի մէգքիւր նաւթգլարը գաալինաէն իտի , հէրէք միւամէյէհին սիմատը վէ հէրէք սէօհպէթի , ատնինին լէհատֆէթի վէ ատա սըրա լաթիֆ հիւրիւչիւ վէ ճէմաատընն տաիմ քէմալը իչմէյատ վէ սիւքիւնէթ իւէ տինլէմէի մէգքիւր նաւթգլարը տահա գիյատէ միւէսսիր գըլընըզըտ տըր ։

Իւմի էաէրիմ քի չօգ տինատարլար իմանլարընա թագվիյէթ գաալուլ էթմէք իչիւն , վէ էյէր տինոպտէր վար իտի իսէ, իմթիրազ վէ էօզիւրսէուզ գալընտարը իչիւն էն ալա նասիհաթլար ատրըզ տըր ։

Ճէնապը Հագդ Ալիքսան էֆէնտիյի մուամիլէր էյլէյիսի պէօյլէ քիտնէլէրին էնատընը տէյատ նէյազ էտէյիմ ։

Կ. Ճ. Գ.

Թալաս, սեպ. 21. 1881

ՓՕՒԹԻԳԱ ՀԱՎԱՏԻՍԻ

Բաժ. հոկ. 13, վէ ալաֆբ. հոկ. 25, 1881

ԷՐՄԷՆԻԷՐ ԱՐԱՍԸՆՑԱ ԹԱԼԻՄ ՈՒ ԹԷՐՊԻՑԷ

Լընդընը Թայմզ զազէթասը եագընէլուտա պուռ մատաէ հագընատա « էրմէնիթանատա մուգիմ քէնտի պիր մուխպիրինէն » ալտըզը իքի մէգթուպ նէյր կթուտէն » ալտըզը իքի մէգթուպ նէյր կթուտէն » ալտըզը իքի մէգթուպ նէյր կթուտ